

Accountantsverslag 2021

Gemeente Maastricht

8 juli 2022

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Datum
8 juli 2022

Ons kenmerk

Behandeld door
drs. A.J. Schutgens RA
06-12011605
aschutgens@deloitte.nl

drs. S.D.J.J. Reyners RA
06-12011643
sreyners@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2021 van de gemeente Maastricht. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2021 van de gemeente Maastricht.

Bij de jaarrekening 2021 van de gemeente Maastricht zijn wij voornemens om een goedkeurende controleverklaring te verstrekken

De jaarrekening 2021 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht. Wij verstrekken aanstaande maandag 11 juli 2022 bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring aangaande de getrouwheid en rechtmatigheid.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging, gedateerd d.d. 22 oktober 2021, en met ons auditplan, gedateerd d.d. 15 november 2021, dat op 15 november 2021 is besproken in de Commissie B&V.

Wij bespreken onze bevindingen met de Commissie B&V

Wij hebben onze concept-rapportage op 27 juni 2022 besproken tijdens de bijeenkomst met uw Commissie B&V en hebben daarbij ook uw vragen beantwoord. De inhoud van dit accountantsverslag is door ons afgestemd met de directie en met de betrokken medewerkers van het cluster Concernzaken. De portefeuillehouder Financiën heeft dit verslag ter kennisname aangeboden gekregen.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. A.J. Schutgens RA

Inhoudsopgave

<u>Bestuurlijke samenvatting</u>	4
• <u>Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen</u>	5
• <u>Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring</u>	11
<u>Bevindingen jaarrekening</u>	13
• <u>De financiële positie van uw gemeente</u>	14
• <u>Belangrijkste bevindingen uit onze controle</u>	19
<u>Interne beheersing</u>	27
• <u>Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing</u>	28
<u>Overige aangelegenheden</u>	30
• <u>Overige aangelegenheden</u>	31
<u>Bijlagen</u>	32
• <u>Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen</u>	33
• <u>Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle</u>	34
• <u>Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen</u>	35
• <u>Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021</u>	36
• <u>Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021</u>	38
• <u>Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging</u>	39

Bestuurlijke samenleving

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid en rechtmatigheid

- Wij verstrekken aanstaande maandag 11 juli 2022 een goedkeurende controleverklaring aangaande de getrouwheid en rechtmatigheid.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 5,61 miljoen, respectievelijk € 16,83 miljoen.

Welke verbeteringen zien wij?

Wij zien dat uw gemeente de volgende verbeteringen heeft gerealiseerd:

- U heeft in het afgelopen jaar een frauderisicoanalyse opgesteld op basis van uw eerder opgezette analyse over de kwetsbaarheden per organisatieonderdeel. Deze frauderisicoanalyse wordt in de komende periode vastgesteld door de directie. Wij vragen u deze daarna ook door, nadat deze verder is doorontwikkeld, door het college te laten vaststellen en ter kennisname aan de Commissie B&V te laten toekomen.
- U heeft ten tijde van het jaarrekeningtraject diverse verbeteracties ingezet. Wij noemen expliciet de verbeteractie ten aanzien van het project “Op weg naar 1 jaarrekening”. Wij zien dat de onderlinge samenwerking tussen de organisatieonderdelen in aanloop naar de opmaak van de jaarrekening 2021 intensiever is vormgegeven dan in voorgaande jaren. U zet vanaf 2022 concrete stappen in het kader van het proces van organisatieontwikkeling, dat zijn basis vindt in het ontwikkelprogramma “Samen met plezier voor Maastricht”. In het kader van het programma “Optimaliseren bedrijfsvoering” werkt u op dit moment aan een concreet uitvoeringsplan voor de gemeentelijke bedrijfsvoering, waarmee u het doel heeft om meer in control te komen en krachtiger te kunnen sturen op de bedrijfsvoering.
- Ook stellen wij vast dat er verbeteracties zijn ingezet op de in onze managementletter genoemde onderwerpen, waaronder:
 - Europese aanbesteding: acties gericht op het verminderen van bekende aanbestedingsfouten inzake de EU-aanbestedingen.
 - Het verbreden van de (verbijzonderde) interne-controlewerkzaamheden.
 - Het opzetten van een centraal inkoop- en subsidiebureau.
- De paragraaf 1.2 ‘Coronaparagraaf’ in de jaarstukken geeft op een transparante wijze de financiële impact weer van het coronavirus, inclusief de weerslag hiervan op de cijfers in de jaarrekening.

Financiële positie

- De financiële positie ultimo 2021 is verbeterd ten opzichte van 2020.
- De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2021 bedraagt € 118 miljoen (2020: € 105 miljoen). Deze weerstandscapaciteit is hoger dan de door de gemeente Maastricht onderkende en aanwezige risico’s van € 27 miljoen.
- Uw jaarrekening toont wat betreft de baten en lasten een verschil tussen de begroting en de realisatie, en kent een relatief hoog voordelig rekeningresultaat 2021, ten bedrage van € 22,6 miljoen (2020: € 7,8 miljoen).

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Opstel- en controleproces In 2021 hebben wij met de ambtelijke organisatie het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2020 geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan zijn er, waar nodig, aanscherpingen doorgevoerd in het interne 'draaiboek' voor het opstelproces en in de werk- en planningsafspraken voor de jaarrekeningcontrole. Met deze aanpassingen is het proces geoptimaliseerd. Het is echter niet gelukt om de jaarrekeningcontrole binnen de afgesproken planning af te ronden. Ook in het komende jaar evalueren wij het proces, om te bepalen op welke terreinen/aspecten verdere verbeteringen nodig zijn.

In 2021 hebben wij samen met u een aantal belangrijke verbeteringen doorgevoerd:

- Wij verrichten de controle zoveel mogelijk op locatie. Hiermee borgen wij een transparante controle en het tijdig kunnen communiceren over knelpunten.
- Wij zorgen voor een duidelijke planning, met mijlpalen en tussentijdse deadlines.
- Voorafgaand aan de controlewerkzaamheden stemmen wij concreet de aard en de omvang van de controlewerkzaamheden met u af (welke populaties, welke selecties en welke werkzaamheden).

Als aandachtspunt noemen wij de tijdige controle van belangrijke thema's, zoals de EU-aanbestedingen, de grondexploitatie en het sociaal domein.

Graag bespreken wij met u de mogelijkheden van het in het komende jaar eerder starten met de controle van de jaarrekening.

Interne beheersing

- Op basis van de interim-controle 2021 hebben wij tekortkomingen geïdentificeerd in de interne-beheersingsmaatregelen voor de financiële verslaggeving. Onze belangrijkste bevindingen zijn met u (gemeenteraad) gedeeld en zijn besproken in de vergadering van de Commissie B&V van 13 december 2021. In het voorliggende accountantsverslag vindt u onze bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole.
- Ons primaire uitgangspunt is het uitvoeren van een gegevensgerichte controle buiten de IT-systemen van de gemeente om, waaronder het verrichten van detailcontroles. Wij hebben in 2021 opvolging gegeven aan onze in 2020 uitgevoerde IT-audit. Naar aanleiding hiervan constateren wij geen nieuwe bevindingen in de IT-beheersomgeving. Ook stellen wij vast dat er geen sprake is van significante tekortkomingen in de IT-beheersomgeving. Onze conclusie is wel dat er tekortkomingen zijn die van invloed zijn op de jaarrekening, de compliance en/ of de operationele prestaties (zoals het logische toegangsbeveiligingsproces). Vanwege deze bevindingen kunnen wij nog niet steunen op het door de verschillende systemen gegenereerde lijstwerk.
- Wij trekken samen met uw gemeente op in het proces van het digitaliseren van de interim- en de jaarrekeningcontrole. Tijdens onze controle zetten wij hiertoe diverse tools in, waaronder, tijdens onze controle over 2021, data-analyse voor de controle van de memoriaalboekingen.

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Kwaliteit verslaggeving

Tijdens de controle hebben wij het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsvraagstukken geëvalueerd. Hierbij valt te denken aan het proces om tot schattingen te komen, zoals bij de grondexploitatie en de voorzieningen. Bij die processen waarbij wij dat nodig achtten, hebben wij specialisten betrokken. Hieruit zijn geen tekortkomingen gebleken.

Effecten coronacrisis (exclusief sociaal domein)

Als gevolg van financiële problemen of tekorten bij debiteuren bestaat er een toegenomen risico op het niet ontvangen van vorderingen. Wij hebben de invorderingsrisico's, en daarmee de waardering van de vorderingen, gecontroleerd en merken op dat er, als gevolg van diverse steunen en coulanccemaatregelen (getroffen door het Rijk dan wel de gemeente), nog geen sprake is van grote mutaties in de oninbare vorderingen.

Grondexploitatie

- Voor de grondexploitatie hebben wij het proces, de dossiervorming en de onderbouwingen beoordeeld waarop het management de geactualiseerde schattingen heeft gebaseerd. Wij hebben onder andere de realisatie en de geactualiseerde schattingen ultimo 2021 versus de schattingen in de jaarrekening 2020 geanalyseerd ('backtesting'). Wij hebben, samen met Deloitte Real Estate, in mei en juni 2022 onze werkzaamheden voor de waardering van de grondexploitaties ultimo 2021 uitgevoerd. Deloitte Real Estate heeft de grondexploitaties Randwyck-Ontsluiting, Geusselt Bijzondere Doeleinden, Bedrijventerrein Maastricht-Zuid en Wyck-Palace in haar onderzoekswerkzaamheden betrokken.
- De door Real Estate uitgevoerde werkzaamheden hebben geleid tot aanpassingen exploitatieberekeningen ten aanzien van de calculaties van de nog te realiseren opbrengsten. Omdat deze aanpassingen ook in de jaarrekening zijn verwerkt en toegelicht zijn wij van mening dat de waardering van de grondexploitatie op basis van de hiervoor beschreven werkzaamheden en bevindingen, geen materiële tekortkomingen laat zien.
- Wij hebben enkele adviezen van administratieve aard opgenomen in dit accountantsverslag.

Sociaal domein - gevolgen corona

Eén van de maatregelen die het kabinet (heeft) gebruikt om ondernemers te steunen tijdens de coronacrisis is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Als onderdeel van de controle van de SiSa-bijlage hebben wij deze regeling gecontroleerd. Wij hebben hierbij vastgesteld dat de Tozo-uitkeringen (circa € 6,2 miljoen) op de juiste wijze en rechtmatig zijn verstrekt. Tevens hebben wij vastgesteld dat uw gemeente een M&O-beleid heeft vastgesteld en geïmplementeerd dat zichtbaar wordt nageleefd. Hier maakt de Tozo echter nog geen deel van uit. Verder adviseren wij u om voor de aangesloten SZMH-gemeenten het M&O-beleid ook te formaliseren en van toepassing te verklaren. Dit is op dit moment nog niet opgepakt door u of door de aangesloten gemeenten.

Sociaal domein

- In 2021 is er, in tegenstelling tot 2020, geen specifieke steun (in de vorm van omzetgaranties) meer geboden. Uitzondering hierop betreffen de aanbieders voor het doelgroepenvervoer, die gedeeltelijk nog voor omzetverliezen zijn gecompenseerd.
- De PGB-bestedingen over 2021 bedragen circa € 4,6 miljoen (2020: circa € 5,9 miljoen). U verricht ten aanzien van de PGB's reeds vanaf 2018 aanvullende interne-controlewerkzaamheden, in lijn met de Bado-notitie "PGB-verantwoording/controlle door gemeenten" uit 2018, waarbij inzicht wordt verkregen in de rechtmatige besteding van de PGB-lasten en in de kwaliteit van de geleverde zorg.
- Wij adviseren u de documentatie van de prestatielevering in het primaire proces te verankeren, daaraan de bijbehorende cliëntdossiers toe te voegen, en hier specifieke aandacht aan te besteden.

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Naleving van de Europese aanbestedingsregels

Wij stellen vast dat de geconstateerde fout in de Europese aanbestedingen is toegenomen ten opzichte van vorig jaar en dat dit, als gevolg van het aantal en de omvang van de onrechtmatigheden, een blijvend aandachtspunt vormt voor uw interne beheersing. Uit de controle 2021 is een rechtmatigheidsfout gebleken van in totaal circa € 2,4 miljoen (2020: circa € 1,3 miljoen). U heeft in 2021 diverse verbeteracties ingezet, die waren gericht op het naleven van de Europese aanbestedingsrichtlijnen, en u hebt controlewerkzaamheden uitgevoerd op de vanuit het boekjaar 2020 doorwerkende onrechtmatigheden. Verder zijn door u een spendanalyse en detailcontroles verricht. Op basis van deze combinatie van interne-beheersmaatregelen en controles zien wij een afname van het aantal fouten, maar een toename van de waarde van deze fouten. Wij hebben in aanvulling hierop zelfstandig controlewerkzaamheden verricht op de Europese aanbestedingsregels, en komen daarbij tot dezelfde conclusie.

Begrotingsrechtmatigheid

Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van de overschrijding(en) naar de analyse van de begrotingsrechtmatigheid, zoals opgenomen in het hoofdstuk 'Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid' van de jaarrekening. Hiermee legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2021. De geconstateerde lastenoverschrijdingen die formeel als onrechtmatig zijn aangemerkt, wegen, mede op basis van de analyse van het college, niet mee in ons rechtmatigheidsoordeel.

Realiteitsgehalte begroting

Uit het overzicht van baten en lasten over 2021 blijken (forse) afwijkingen c.q. volumeverschillen in zowel de lasten, baten als saldi. Deze afwijkingen, in combinatie met de absolute omvang en de oorzaken van het voordelig resultaat van circa € 22,6 miljoen ten opzichte van de begroting na wijziging 2021, vragen om een nader onderzoek naar de ramingen in de begroting en tussentijdse informatievoorziening wat betreft (investerings)projecten en activiteiten. Wij adviseren in 2022 nader onderzoek te doen naar de (structurele) oorzaken van het rekeningsaldo 2021 en te bezien hoe het realiteitsgehalte en de voorspellende waarde van de begroting en tussentijdse informatievoorziening is te verbeteren.

Frauderisicoanalyse

Uw gemeente heeft in 2021 voor het eerst een interne frauderisicoanalyse opgesteld. Deze interne frauderisicoscan wordt besproken en vastgesteld in de directie en vormt een eerste aanzet voor verder het finetunen hiervan in de komende periode. Wij vragen u deze, nadat deze verder is doorontwikkeld is, te laten vaststellen in het college en adviseren u deze tevens ter kennisname aan de Commissie B&V te versturen. U heeft daarmee opvolging gegeven aan onze adviespunten uit voorgaande jaren. Hieruit blijkt dat er op directieniveau aandacht wordt besteed aan het onderwerp 'fraude'. Door deze frauderisicoanalyse eveneens door het college te laten vaststellen, laat u zien dat u hier ook bestuurlijk aandacht aan besteed. Daarnaast heeft u in uw actualisatie dit jaar ook (fraude)risico's meegenomen ten aanzien van het oneigenlijk toe-eigenen van activa, frauduleuze verslaggeving, management override of controls, omkoping & corruptie en cybersecurityrisico's.

Wij hebben dit jaar tijdens onze frauderisicoanalyse gebruikgemaakt van interne forensisch specialisten. Dit draagt bij aan een robuuste (fraude)risicoanalyse en ondersteunt ons in de advisering over uw interne frauderisicoanalyse. Wij betrekken onze specialisten onder andere bij het gesprek over de jaarlijkse integriteitsmeldingen en over het opvolgen daarvan in uw organisatie.

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Voorzieningen

Wij adviseren u de jaarlijkse actualisatie van de onderhoudsvoorzieningen te vervroegen, zodat eventuele aanpassingen als gevolg van wijzigingen ten opzichte van het onderhoudsplan tijdig met de gemeenteraad gedeeld kunnen worden en de onderhoudsplannen waar nodig kunnen worden aangepast.

Overlopende posten

- Bij de controle van de overlopende activa en passiva, hebben wij geconstateerd dat de dossiervorming en de onderbouwing in de vorm van brondocumenten, tijdsintensief zijn voor de gemeente Maastricht. Als oplossing hiervoor adviseren wij de gemeente vooraf een kwaliteitstoets uit te voeren op deze overlopende posten.
- Wij hebben samen met u geconstateerd dat de boekingsgang van de overlopende posten (zowel aan de activa- als aan de passivazijde van de balans), niet in overeenstemming is met het BBV. De gemeente heeft betreffende overlopende posten geanalyseerd en zijn deze, waar dat aan de orde is, gecorrigeerd. Wij adviseren u voor het komende jaar een nieuwe procedure in te richten, die de juiste boekingsgang en een correcte verwerkingswijze conform het BBV bewerkstelligt.

Materiële vaste activa

- In boekjaar 2021, maar ook in boekjaar 2020, hebben wij diverse fouten geconstateerd in de materiële vaste activa. Wij vragen u een subadministratie inzake de materiële vaste activa administratie in Coda in te richten, die aansluit op de verschillende BBV-categorieën rondom de mutaties, teneinde het handmatige werk dat nu ten grondslag ligt aan de totstandkoming van de detailcijfers en het verloopoverzicht van de materiële vaste activa tegen te gaan. Daarmee wordt ook de foutgevoeligheid van deze handmatige exercitie vele malen kleiner.
- In 2021 is sprake van een doorgevoerde stelselwijziging. Deze heeft betrekking op het verlengen van de gebruiksduur bebouwd onroerend goed en eigen huisvesting. Hierbij is de afschrijvingstermijn verlengd van 40 naar 50 jaar. Dit is verwerkt in een nieuwe Financiële Verordening, die in 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld, op 19 oktober 2021.

Bestuurlijke samenvatting

Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring

Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd

Met de opdrachtbevestiging gedateerd d.d. 22 oktober 2021 en kenmerk 2111CABC62/SS, heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2021. Naast deze opdrachtbevestiging zijn bepalend (geweest) voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- Het controleprotocol voor de accountantscontrole jaarrekening 2021 van de gemeente Maastricht en het bijbehorende normenkader, dat op 21 december 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de eerdergenoemde opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2021 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Bij de jaarrekening 2021 van de gemeente Maastricht hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2021 van de gemeente Maastricht uitgevoerd en hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Wij hebben niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot het vermogen en het resultaat

Wij hebben tijdens onze controle niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze minimumdrempel, die van invloed zijn op het vermogen en/of het resultaat van de gemeente. Wij hebben deze niet-gecorrigeerde controleverschillen opgenomen in [Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen](#).

Wij hebben controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot rechtmatigheid

De in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2021, zijn in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2021. De enige uitzondering hierop zijn de geconstateerde onrechtmatigheden in de EU-aanbestedingen, met een omvang van € 2,4 miljoen.

Op basis van onze controlewerkzaamheden en de toelichting in de jaarrekening (in het hoofdstuk 'Begrotingsrechtmatigheid') constateren wij dat de begrotingsoverschrijdingen niet meewegen in ons rechtmatigheidsoordeel.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot SiSa

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de in de SiSa-bijlage 2021 verantwoorde informatie geconstateerd.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Wij hebben tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze rapporteringsdrempel, die van invloed zijn op de WNT.

Er zijn geen belangrijke wijzigingen in de verslaggevingsregels

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van uw gemeente. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening 2021, onder 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling'.

Wij hebben het door het college en het ambtelijk management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Wij zijn van mening dat de verslaggevingsvraagstukken en de toegepaste inschattingen goed onderbouwd en redelijk zijn, en dat deze consistent zijn gebruikt.

Bestuurlijke samenvatting

Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Maastricht

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochter-ondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in [Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging](#).

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening 2021.

De grondslagen zijn toegepast met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. De grondslagen zijn aanvaardbaar.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.

De jaarstukken 2021 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2021 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- De jaarrekening 2021 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten met toelichting en de SiSa-bijlage).

De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (over onder andere weerstandsvermogen en risicobeheersing, bedrijfsvoering en verbonden partijen) het jaarverslag.

Op basis van de Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag en de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen. Als onderdeel van dit vereiste hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat de verklaringen van het college van burgemeester en wethouders in het jaarverslag, en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken, verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij hebben vastgesteld dat de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Bevindingen jaarrekening

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting ontwikkelingen in vermogen en resultaat van uw gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is verbeterd

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2021 bedraagt € 24,0 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds € 1,4 miljoen aan de reserves toegevoegd, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2021 circa € 22,6 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2021 circa 26% van het balanstotaal (ultimo 2020: 23% van het balanstotaal), en is verbeterd ten opzichte van 2020.

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemming. Deze tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de onttrekkingen aan en stortingen in reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties in reserves vinden plaats op basis van door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw gemeente, hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Eigen vermogen (x € 1 miljoen)	2021	2020	2019
Eigen vermogen per 1 januari	180	179	191
Tussentijdse resultaatbestemming	1	7	8
Gerealiseerd resultaat	23	8	-/ - 4
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	24	1	-/ - 12
Eigen vermogen per 31 december	204	180	179

Exploitatieresultaat (x € 1 miljoen)	
Totale baten	523
Totale lasten	-/ - 499
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	24
Af: stortingen in reserves	-/ - 62
Bij: onttrekkingen aan reserves	61
Saldo mutaties reserves	-/ - 1
Gerealiseerd resultaat	23

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting ontwikkelingen in vermogen en resultaat van uw gemeente

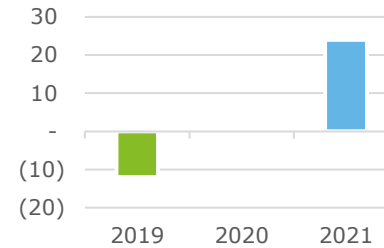
Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2021 laat een voordelig gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 24 miljoen zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 23 miljoen (begroting na wijziging).

De jaarrekening 2021 sluit – na verwerking van de mutaties in reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van circa € 23 miljoen.

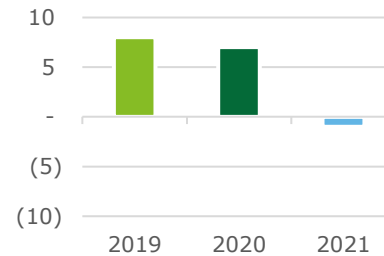
In de programmaverantwoording geeft het college per programma op hoofdlijnen een verklaring voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging.

De gemeente heeft de belangrijkste verschillen toegelicht en heeft de financiële impact ervan in kaart gebracht. In de paragraaf [Begrotingsrechtmatigheid](#) van onze rapportage gaan wij nader in op de verschillen tussen de begrote en de werkelijke lasten in het kader van de begrotingsrechtmatigheid.

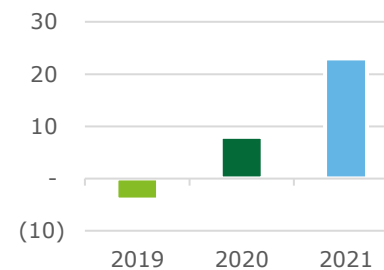
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten
(x € 1 miljoen)

Mutaties in reserves
(x € 1 miljoen)

Gerealiseerd resultaat
(x € 1 miljoen)

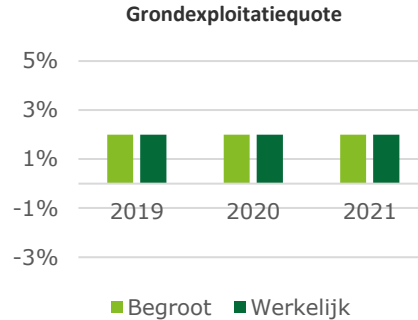
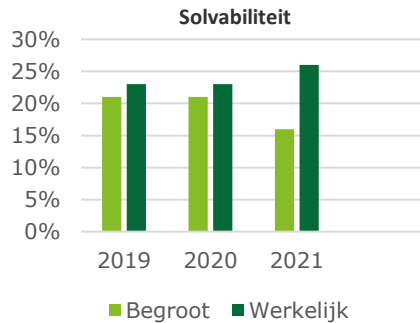

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting ontwikkelingen in vermogen en resultaat van uw gemeente

Kengetallen voor gemeente Maastricht (begroot en werkelijk over de periode 2019-2021)

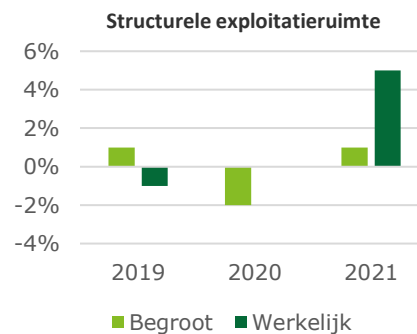
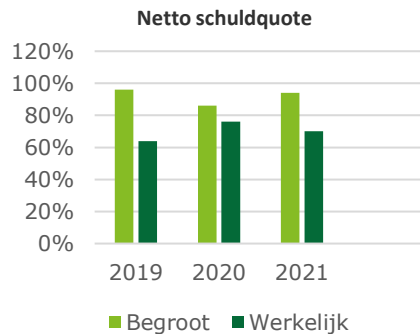

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Als sprake is van een forse schuld en veel eigen vermogen (totaal van algemene en bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatiequote

De grondexploitatiequote geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten van de gemeente. In de regel geldt: hoe hoger de grondexploitatiequote, hoe groter het risico dat de gemeente loopt.

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de 'druk' van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

Structurele exploitatieruimte

Voor het beoordelen van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld: de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerendezaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, aangezien wordt gekeken naar de structurele baten en lasten, die worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken.

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting ontwikkelingen in vermogen en resultaat van uw gemeente

De voorspellende waarde van uw begroting

De jaarrekening 2021 sluit met een positief gerealiseerd resultaat van circa € 23 miljoen.

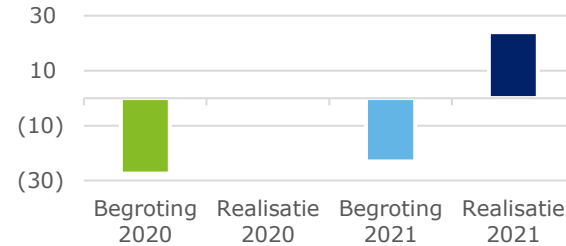
De begroting is voor uw gemeente een belangrijk sturingsinstrument. Het is een kaderstellend document waarmee de gemeenteraad de financiële en beleidsmatige kaders vaststelt waarbinnen het college zijn beleid en doelen kan realiseren.

De gemeenteraad heeft de focus gelegd op het realiseren van de gestelde doelen. De realiteit hiervan is echter niet altijd in balans met de beschikbare capaciteit en mogelijkheden. Hiermee is de begroting meer gebaseerd op uw politiek-bestuurlijke ambities dan op wat uw gemeente daadwerkelijk met de beschikbare middelen en capaciteit kan realiseren.

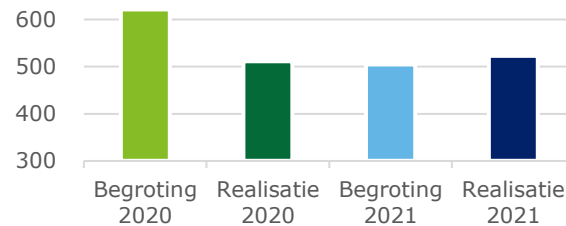
In uw toelichting op het overzicht van baten en lasten licht u de verschillen toe van het saldo van baten en lasten ten opzichte van de begroting na wijziging. Hieruit blijken onder andere: een hogere algemene uitkering van € 7,5 miljoen, een voordeel in het sociaal domein van € 17,2 miljoen, een voordeel bij het programma Volkshuisvesting van € 7,6 miljoen en een voordeel bij het programma Bestuur en ondersteuning van € 10,5 miljoen. Deels is dit extra resultaat het gevolg van extra rijksmiddelen (zoals jeugdmiddelen van € 3,3 miljoen en Coronacompensatie van € 7,0 miljoen). Ook zien wij achterblijvende uitgaven voor stedelijke vernieuwing ad € 5 miljoen.

Uw organisatie is zich bewust van de afwijkingen van de gerealiseerde resultaten ten opzichte van de begroting. In dit licht adviseren wij u dit nader onderzoek te doen naar de voorspellende waarde ten aanzien van de begroting van de begroting en de tussentijdse informatievoorzieningen van zowel de (investerings)projecten en activiteiten, alsmede de baten en lasten.

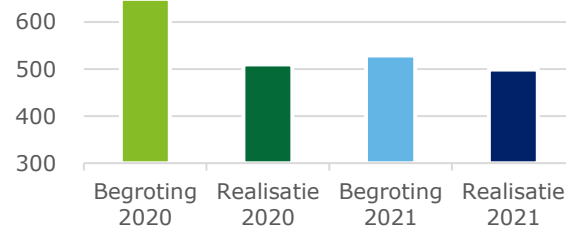
Saldo baten en lasten | Begroting vs. realisatie
(x € 1 miljoen)

Baten | Begroting vs. realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

Lasten | Begroting vs. realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting ontwikkelingen in vermogen en resultaat van uw gemeente

Het weerstandsvermogen is toegenomen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door de gemeente ingeschatte risico's. Wij hebben vastgesteld dat de ratio weerstandsvermogen in 2021 is toegenomen.

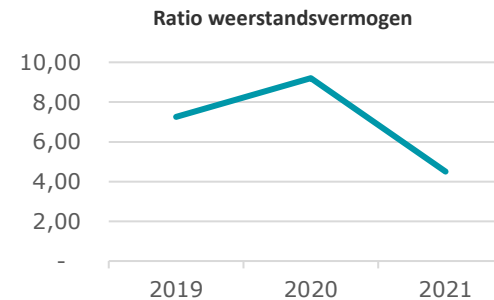
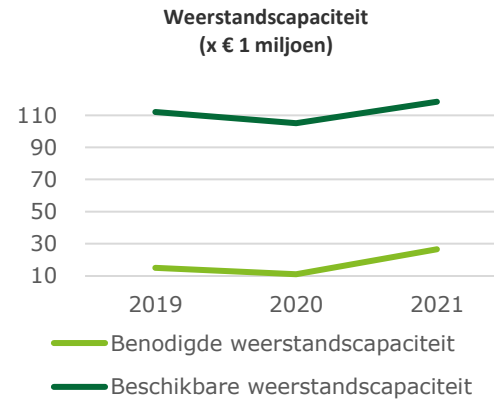
Beschikbare weerstandscapaciteit

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 118 miljoen (2020: € 105 miljoen) en is toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar.

Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's – die in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag is opgenomen – geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet, om daarmee de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij geeft het college een doorlopend inzicht in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en is vermeld welke risico's zijn vervallen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook is een inhoudelijke toelichting gegeven op nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de belangrijkste risico's. Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 27 miljoen.

Uw weerstandscapaciteit van € 118 miljoen is toereikend in relatie tot de berekende risico's van € 27 miljoen. Dit is door het college inhoudelijk nader toegelicht in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

De voorraad onderhanden werk

De balanspost in de jaarrekening waaraan de belangrijkste schattingen ten grondslag liggen, betreft de voorraad onderhanden werk, waaronder de bouwgronden in exploitatie (grondexploitatie). Deze balanspost is niet alleen vanwege de balanswaarde ultimo 2021 ad € 12,6 miljoen, waarop reeds een voorziening debet in mindering is gebracht van € 6,1 miljoen, relevant voor de accountantscontrole, maar ook vanwege de schattingen die een rol spelen bij het ramen van de in 2022 e.v. nog te realiseren baten ad € 40,3 miljoen en lasten ad € 32,0 miljoen. De nog te realiseren baten en lasten vormen samen met de boekwaarde de basis voor de waardering in de jaarrekening, oftewel het verwachte resultaat bij het afsluiten van de projecten. Dit leidt tot een voorziening indien het college verwacht dat het project verlieslatend is, en tot een (tussentijdse) winstneming bij een verwachte winst. Voor de waardering van de grondexploitatie dient de gemeente per individueel project te bepalen of de zij de boekwaarde plus de in de toekomst nog te realiseren kosten en opbrengsten, naar de beste schatting, terugverdient. Ultimo 2021 gaat het om vijftien individuele projecten.

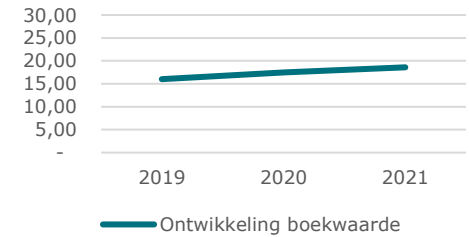
De gemeente Maastricht schat ultimo 2021 in dat de totale omvang van de niet terug te verdienen kosten op de gehele grondexploitatie circa € 12,7 miljoen bedraagt (2020: € 11,9 miljoen). Hiervoor is een voorziening getroffen. Deze voorziening is voor een bedrag van € 6,1 miljoen in mindering gebracht op de bouwgronden in exploitatie. Een tweetal voorzieningen voor verliesgevendende grondexploitaties (Caberg Malpertuis en Geusselt Bijzondere Doeleinden) ten bedrage van € 6,6 miljoen, is aan de passivazijde van de balans gepresenteerd. Dit is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording.

Het controleproces van de waardering van de voorraad onderhanden werk

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot vijf P's:

- **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- **Programmering:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse gemaakt van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavels, appartementen, etc.) in de projecten, in relatie tot de huidige marktvaart in de gemeente?
- **Prijs:** de verkoopprijzen van woningen, en dus van grond, hebben langere tijd onder druk gestaan. Deze situatie is omgeslagen in een grote vraag naar woningen en grond, waardoor de grondprijs zich in een hoog tempo in positieve zin ontwikkelt. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke grondprijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de positieve marktontwikkelingen?
- **Plankosten:** door de toenemende vraag naar woningen, en dus naar bouwcapaciteit, is sprake van een toenemende stijging van de bouwkosten. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke prijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de hierbij horende prijsontwikkelingen?
- **Parameters:** zijn de parameters voor kosten en opbrengstenstijgingen opportuun, beredeneerd vanuit de huidige situatie en op basis van de best mogelijke inschatting van de toekomstige ontwikkeling van de grondprijzen en de plankosten?

Totale boekwaarde bouwgronden in exploitatie (x € 1 miljoen)

De 5 P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in uw paragraaf 'Grondbeleid'.

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie in 2021 licht is gestegen ten opzichte van voorgaande jaren.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen voor het actualiseren van de grondexploitaties – vooral de uitgangspunten voor de planning (fasering), de programmering en het prijsbeleid, maar ook de parameters voor kosten- en opbrengstenstijgingen en de gehanteerde rekenrente (rente-omslagmethode), hebben wij het volgende in overweging genomen:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn, en of de veronderstellingen redelijk lijken wanneer ze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op een passende wijze weerspiegelen, met andere woorden: is er sprake van consistentie met de algemene economische omgeving en de economische omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen (besluiten) van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden: is de historische informatie representatief voor toekomstige situaties?).

De grondexploitaties zijn door het college voor de jaarrekening 2021 opnieuw doorgerekend (geactualiseerd), en waar nodig zijn de verwachtingen bijgesteld, waarmee tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd, en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening noodzakelijk is.

Tussentijdse winstneming

In juli 2019 heeft de commissie BBV de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' gepubliceerd. Hierin is opgenomen dat de gemeente voor tussentijdse winstneming de 'Percentage Of Completion methode' (POC-methode) moeten toepassen. Hierbij geldt dat gemeenten, indien aan een aantal voorwaarden is voldaan, tussentijds winst moeten nemen.

Voor het toepassen van de POC-methode is het van belang dat uw gemeente het resultaat betrouwbaar kan schatten. Ook moet er sprake zijn van verkochte grond en gerealiseerde kosten.

Op grond van de POC-methode heeft uw gemeente in het boekjaar 2021 voor € 0,9 miljoen tussentijdse winst genomen op de grondexploitatie (2020: € 0,5 miljoen).

Belangrijkste bevindingen inzake waardering grondexploitaties

Als onderdeel van de controle van de waardering van de bouwgronden in exploitatie voeren wij een risicoanalyse uit ter bepaling van het risicoprofiel van de individuele grondexploitaties en de hierdoor bestaande kans op een materiële fout in de waardering ervan. Hierbij betrekken wij de huidige boekwaarde, het geprognosticeerde resultaat, en de aard en omvang van de nog te realiseren baten en lasten (liggen hier bijvoorbeeld al contracten of overeenkomsten aan ten grondslag of niet).

Naast de hiervoor genoemde elementen spelen bij de risicoclassificatie van de individuele projecten ook de aard van het project, de programmering en de doorlooptijd een belangrijke rol.

Zo zorgt binnenstedelijke herstructurering normaliter voor een grotere complexiteit, doordat de gemeente de bestaande ruimte herontwikkelt, waarbij dit type projecten (financieel gezien) gevoeliger is voor risico's dan volledig nieuw uit te leggen locaties. Een langere doorlooptijd van de projecten zorgt voor een hoger risicoprofiel, aangezien de schattingen van de kosten en opbrengsten van de projecten subjectiever zijn naarmate de doorlooptijd toeneemt.

Op grond van onze risicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat de grondexploitaties Randwyck-Ontsluiting, Geusselt Bijzondere Doeleinden, Bedrijventerrein Maastricht Zuid en Wyck-Palace de meest omvangrijke grondexploitaties voor uw gemeente zijn. Ten behoeve van de controle 2021 hebben wij deze grondexploitaties geselecteerd voor een nadere controle door Deloitte Real Estate.

Van deze projecten hebben wij de aannemelijkheid van de nog te realiseren kosten en opbrengsten getoetst en is tevens de getroffen verliesvoorziening of de verantwoorde (tussentijdse) winstneming gecontroleerd. Tevens hebben wij voor deze grondexploitatie specialisten ingeschakeld bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen, specifiek ten aanzien van planning, programmering en prijs. Het definitieve rapport van Deloitte Real Estate is met uw ambtelijke organisatie gedeeld. Wij adviseren om de hierin genoemde adviezen en risico's op te volgen in 2022.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

De uitgangspunten die in de grondexploitaties en dus in de jaarrekening 2021 zijn verwerkt, zijn door ons getoetst en als aannemelijk aangemerkt

Wij hebben op grond van de door ons verrichte werkzaamheden inzake de waardering van de grondexploitaties vastgesteld dat uw gemeente:

- Beschikt over actuele ramingen van de nog te realiseren baten en lasten.
- Beschikt over een deugdelijke onderbouwing van de in de grondexploitaties gehanteerde uitgangspunten.
- Externe deskundigheid heeft ingeschakeld ter onderbouwing van de geraamde grondprijzen en grondopbrengsten.
- Een niet onaannemelijk niveau heeft bepaald van de nog te maken plan- en civiele kosten.

De uitgangspunten die in de grondexploitaties, en dus in de jaarrekening 2021, zijn verwerkt, zijn door ons getoetst en als aannemelijk aangemerkt.

Verder merken wij volledigheidshalve op dat wij voor de waardering van de grondexploitatie per 31 december 2021 de per die datum vastgestelde projectkaders en genomen besluiten hebben betrokken bij de controle van de waardering. Er is geen rekening gehouden met de effecten van eventuele toekomstige, nog vast te stellen, ambities van uw gemeente.

Adviezen subadministratie Metafoor

De gemeente maakt voor de administratie en voor de prospectie van haar grondexploitaties gebruik van de subadministratie Metafoor. Hierin is alle detailinformatie traceerbaar per grondexploitatie. Per jaareinde maakt de gemeente de aansluiting tussen deze projectadministratie en de financiële administratie Coda.

Als onderdeel van onze controle maken wij gebruik van deze subadministratie. Hieruit is eenduidig te herleiden wat de reeds gerealiseerde kosten en opbrengsten zijn per grondexploitatie, ingedeeld naar jaren.

Wij adviseren u een tweetal administratieve wijzigingen in dit systeem door te voeren. Deze hebben betrekking op in het verleden verwerkte boekingen onder de categorie 'reserves en voorzieningen'. In enkele gevallen zijn de bedragen die op deze posten zijn geboekt van administratie aard. Deze hebben geen invloed op het totale saldo van de grondexploitatie, maar geven wel een vertekend beeld van de gerealiseerde kosten en opbrengsten. Wanneer deze administratieve boekingen uit het verleden worden gemuteerd in 2022, resteren enkel nog de daadwerkelijk gerealiseerde kosten en opbrengsten in dit systeem.

Daarnaast adviseren wij u een consistente werkwijze toe te passen bij de verschillende grondexploitaties in Metafoor. Doelstelling is dat de subadministratie Metafoor het resultaat toont dat uit de grondexploitatie naar voren komt. Eventueel verwachte verliezen worden hierbij niet in de grondexploitatie verwerkt, maar alleen (administratief) in de financiële administratie Coda.

Verwerking kosten en opbrengsten conform genomen raadsbesluiten

Het startpunt van bouwgrond in exploitatie (BIE) is een raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie bij onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie) op de balans. Bij deze vaststelling wordt ook een programma door de gemeenteraad vastgesteld. Wij hebben tijdens de controle over boekjaar 2021 vastgesteld dat niet in alle gevallen conform dit genomen besluit de nog te realiseren kosten en

opbrengsten worden geraamd. Als gevolg hiervan zijn door de gemeente correcties doorgevoerd in enkele grondexploitaties. Wij vragen uw aandacht voor deze verplichting die BBV aan de gemeente meegeeft. Indien u dat noodzakelijk acht omdat het programma niet meer passend of anderszins gewijzigd dient te worden, kan alleen de gemeenteraad besluiten tot een wijziging in de programmering die pas na het genomen besluit door de raad financieel verwerkt mag worden.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsoverschrijdingen zijn adequaat toegelicht in de jaarrekening

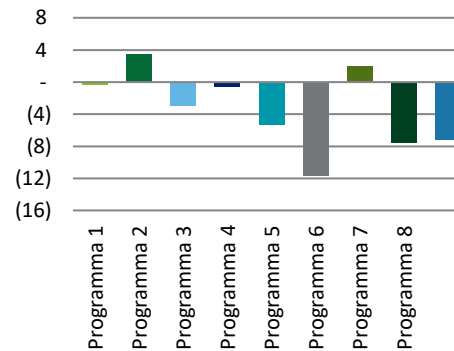
Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2021, hebben wij een controle uitgevoerd op de begrotingsrechtmatigheid. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt met het vaststellen van de begroting en via de financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de lasten binnen de begroting blijven en dat het college belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad, zodat deze hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het college inbreuk maakt op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota rechtmatigheid 2018 en in het Addendum Kadernota Rechtmatigheid 2021 van de Commissie BBV. Het overschrijden van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn rechtmatigheidsoordeel. De kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Deze zijn in te delen in de categorieën zoals genoemd in de Kadernota rechtmatigheid 2018 en in het Addendum Kadernota Rechtmatigheid 2021 van de commissie BBV.

Voor de begrotingsrechtmatigheid moeten wij kijken naar de lastenoverschrijdingen per programma. In de figuur hieronder hebben wij per programma de lastenoverschrijding opgenomen. Hieruit blijkt een lastenoverschrijding op de programma's 2 ad € 3,5 miljoen en programma 7 ad € 2,0 miljoen.

Lastenoverschrijdingen
(x € 1 miljoen)

Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van en toelichting op deze overschrijdingen naar de analyse begrotingsrechtmatigheid zoals opgenomen in het hoofdstuk 'Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid' in de jaarrekening. Hiermee legt het college aan de gemeenteraad verantwoording af over de begrotingsrechtmatigheid van de lasten over 2021. Van de geconstateerde kostenoverschrijdingen weegt geen bedrag mee in ons rechtmatigheidsoordeel.

Kredietoverschrijdingen

Kredietoverschrijdingen vereisen conform de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV – vergelijkbaar met kostenoverschrijdingen in het overzicht van baten en lasten – autorisatie van de gemeenteraad. Indien een overschrijding niet door de raad is geautoriseerd, is deze strikt genomen onrechtmatig. Afspraken hierover tussen de gemeenteraad en het college kunnen nader worden vastgelegd in de financiële verordening ex art. 212 Gemeentewet. Tijdens onze controle hebben wij geen onrechtmatige overschrijdingen van de door de gemeenteraad gevoterde investeringskredieten geconstateerd.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Fraude, integriteit, en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Tijdens onze controle vragen wij u jaarlijks inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten als gevolg van fraude of het overtreden van de wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

In onze managementletter hebben wij uitgebreid gerapporteerd over fraude en integriteit. Wij hebben tijdens het opstellen van onze frauderisicoanalyse gebruikgemaakt van de inzet van interne forensisch specialisten. Dit draagt bij aan een robuuste (fraude)risicoanalyse en ondersteunt ons in de advisering over uw interne frauderisicoanalyse, die uw directie op korte termijn zal behandelen.

Tijdens de interim-controle hebben wij u gevraagd een frauderisicoanalyse op te stellen. U heeft daar invulling aan gegeven en wij hebben kennisgenomen van de eerste aanzet van deze frauderisicoanalyse. Deze is door ons eveneens met uw medewerkers besproken. Wij adviseren u de interne frauderisicoanalyse, nadat deze verder is doorontwikkeld, te laten vaststellen door het college ter bespreking naar de Commissie B&V te sturen.

Uw ambtelijke organisatie heeft het bestaan en de werking van de huidige beheersmaatregelen niet getoetst. In de frauderisicoanalyse zijn aanvullende beheersmaatregelen genoemd. Het verdient aanbeveling om de beheersmaatregelen zoals genoemd in de frauderisicoanalyse te toetsen op bestaan en werking, en om deze werkzaamheden zichtbaar vast te leggen.

Verder adviseren wij u om in de frauderisicoanalyse een beschrijving op te nemen van de restrisico's en van de wijze waarop u hiermee omgaat (accepteren/mitigeren/vermijden). Het verdient ook aanbeveling in te gaan op uw 'risk appetite' voor fraude- en compliancerisico's.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college, inclusief het invoeren en onderhouden van interne-beheersingsmaatregelen voor de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat er sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-critisch uitgevoerd en hebben professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Fraude en integriteit

Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de integriteitsmeldingen, die wij vervolgens doorspreken met uw medewerker integriteit.

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

Blz. 22

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Overige bevindingen

Naleving van de Europese aanbestedingsregels

Gemeenten moeten opdrachten boven een jaarlijks door de Europese Commissie vast te stellen drempelwaarde Europees aanbesteden.

Voor de jaarrekeningcontrole heeft uw ambtelijke organisatie een spendanalyse voorbereid, waarbij op basis van de onderliggende contracten, de in voorgaande jaren uitgevoerde controles en de bij interne juristen ingewonnen adviezen, is getoetst of over 2021 de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn nageleefd. Vervolgens voert uw afdeling Concernzaken hierop interne controle uit.

Op basis van onze volledig gegevensgerichte controlewerkzaamheden – waarbij wij zoveel mogelijk gebruik hebben gemaakt van de intern voorbereide analyse, de interne controle en daarbij verzamelde documentatie – concluderen wij dat over 2021 sprake is van een aantal afwijkingen van de aanbestedingsrichtlijnen, voor een totaalbedrag van circa € 2,4 miljoen (2020: € 1,3 miljoen).

Er is sprake van nieuwe Europese aanbestedingsafwijkingen voor een bedrag van € 1,5 miljoen (2020: € 0,6 miljoen). De totale fout van de crediteuren waarbij vorig jaar reeds sprake was van fouten (doorlopfouten), bedraagt dit jaar € 0,9 miljoen (2020: € 0,8 miljoen).

Wij constateren dat de fout is toegenomen ten opzichte van vorig jaar. Dit betreft met name nieuwe aanbestedingsfouten als gevolg van externe inhuur. Als gevolg van het aantal en de omvang van de onrechtmatigheden is dit een blijvend aandachtspunt met betrekking tot uw interne beheersing.

U geeft aan dat u de volgende verbeteracties heeft ingezet:

- Het opstarten van nieuwe aanbestedingstrajecten
- Het centraliseren van de inkoopfunctie, waaronder de aanbestedingen. Dit is nog niet gerealiseerd.

Ondanks de getroffen maatregelen kan uw gemeente in de praktijk, vanwege de complexiteit van de materie en de regelgeving, in combinatie met de hoeveelheid bij dit proces betrokken personen, relatief gemakkelijk een verkeerde aanbestedingsprocedure kiezen. Hierdoor blijft de repressieve controle door uw afdeling Concernzaken van belang. Daarbij moet de afdeling Concernzaken in ieder geval expliciet nagaan of een opdracht via de juiste procedure 'in de markt' is gezet. In dat kader verwijzen ook naar onze managementletter 2021. Wij dringen u erop aan betreffende het inrichten van preventieve beheersingsmaatregelen rondom het doen van inkopen en de daarbij horende aanbestedingen.

IT-systemen

De gemeente maakt in belangrijke mate gebruik van zogeheten legacy- (ofwel: verouderde) systemen. In het kader van onze controle hebben wij, in lijn met de SDO-notitie 'Uitvoering van de controle op aanbestedingsrechtmatigheid bij de jaarrekeningcontrole van decentrale overheden', een standpunt gevraagd ten aanzien deze systemen. Wij concluderen op basis van uw standpunt dat de opdrachten niet (opnieuw) Europees zijn aanbesteed, op grond van de volgende motivaties:

- Wanneer er gewerkt moet worden met een alternatief systeem (voor zover er een vergelijkbaar systeem aanwezig bestaat), zou er een compleet nieuwe omgeving moeten worden gebouwd, waaraan substantiële extra kosten zijn verbonden, terwijl er

sprake zou zijn van substantiële desinvesteringen (uitzonderingsclausule art 2.32 Aanbestedingswet).

- U doet onderzoek naar het (structureel) vervangen van de legacysystemen en werkt aan een vervangingsstrategie.

- U heeft in enkele individuele gevallen een marktverkenning of een nieuwe aanbesteding uitgevoerd.

Omdat sprake is van een juridisch complexe situatie, hoeven wij de IT-contracten op grond van de Kadernota Rechtmatigheid 2018 van de Commissie BBV vooralsnog niet in ons oordeel te betrekken. Wij adviseren u om in het komende jaar externe juridische expertise in te schakelen, om op basis van de kennis van specialisten een uitspraak te kunnen doen over deze casuïstiek.

Dossiervorming aanbestedingen

Wij hebben tijdens onze controle op de rechtmatigheid van de aanbestedingen vastgesteld dat de dossiervorming niet in alle gevallen voldoende is als uitgangspunt voor een controle. In diverse gevallen is de dossiervorming niet centraal geregeld en is deze daarbij ook niet gekoppeld aan een verplichtingenadministratie of contractenregister. Daarbij is het controleren van de rechtmatigheid van de aanbestedingen, en daarmee het komen tot een gedegen oordeel over de aanbestedingsdossiers, een arbeidsintensief proces. U hebt dit zelf ook onderkend en bent bezig met het oprichten van een centraal inkoopbureau dat dit dient te ondervangen. Deze centrale inkoop maakt het ook mogelijk een verplichtingen- en contractenadministratie te voeren, om daarmee de juistheid en de volledigheid van de aanbestedingsdossiers te borgen. Wij onderschrijven het belang hiervan.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Overige bevindingen

Voorzieningen

De gemeente heeft verschillende voorzieningen voor groot onderhoud in de jaarrekening opgenomen. Gedurende de controle hebben wij geconstateerd dat deze voorzieningen over verschillende clusters zijn verspreid, zodat de onderbouwing van de voorziening niet altijd eenduidig is.

Een belangrijk kenmerk van een onderhoudsvoorziening is een jaarlijks gelijkblijvende dotatie, die is gebaseerd op de voor de toekomst geprognosticeerde, te maken kosten. Hiermee is er sprake van een kostenegaliserend effect. Uit onze controle is echter gebleken dat deze dotaties niet altijd gelijk zijn gebleven, omdat er bijvoorbeeld meer kosten werden gemaakt dan vooraf was geprognosticeerd. Dit is echter pas bij het opmaken van de jaarrekening geconstateerd, zodat dit niet tussentijds kon worden gecorrigeerd.

Wij adviseren u dan ook alle onderhoudsvoorzieningen tijdig te actualiseren, zodat u eventuele bijstellingen tussentijds aan de gemeenteraad kunt voorleggen en mogelijke aanpassingen in de voorziening kunt doorvoeren. Zo voorkomt u dat de voorziening per jaareinde een overschot of een tekort vertoont en dat deze daarmee niet in lijn is met de actuele onderbouwing.

Overlopende posten

Bij de controle van de overlopende activa en passiva, hebben wij geconstateerd dat de dossiervorming en de onderbouwing in de vorm van brondocumenten, tijdsintensief zijn voor de gemeente Maastricht. Als oplossing hiervoor adviseren wij de gemeente vooraf een kwaliteitstoets uit te voeren op deze overlopende posten. Daarmee kan het tijdig worden gesignaleerd indien de onderbouwingen van een onvoldoende kwaliteit zijn of niet c.q. slechts ten dele aanwezig zijn. Wij geven u tevens in overweging, de overlopende posten periodiek bij te werken én ze te onderbouwen, om te voorkomen dat dit alleen ten tijde van het opmaken van de jaarstukken gebeurt.

Daarnaast hebben wij samen met u geconstateerd dat de boekingsgang van de overlopende posten (zowel aan de activa- als aan de passivazijde van de balans), niet in overeenstemming is met het BBV. Bestedingen die ten laste van specifieke subsidies worden gedaan, worden door de gemeente via de balans ten laste of ten gunste van de overlopende post geboekt. Zo worden er in de staat van baten en lasten, op basis van het realisatie-beginsel, geen lasten en baten geboekt en worden deze bedragen gesaldeerd op de balans. Aangezien dit niet in overeenstemming is met het BBV, heeft de gemeente de betreffende overlopende posten geanalyseerd en zijn deze, waar dat aan de orde is, gecorrigeerd. Wij hebben deze analyse in onze controle betrokken, om na te gaan of de baten en lasten nu wél via de staat van baten en lasten zijn verwerkt, en of de correctie daarmee op de juiste wijze is doorgevoerd. Wij adviseren u voor het komende jaar een nieuwe procedure in te richten, die de juiste boekingsgang en een correcte verwerkingswijze conform het BBV bewerkstelligt.

Verbindingen

De gemeente Maastricht kent diverse verbindingen, zoals Zuid-Limburg Bereikbaar en de Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC) Zuid-Limburg. Daarnaast vervult de gemeente Maastricht ook een centrumfunctie voor enkele andere Limburgse gemeenten waar het gaat om het sociaal domein en sociale zaken.

Wij stellen vast dat de gemeente Maastricht de penvoerder is van de genoemde verbindingen en dat zij daarmee de administratie hiervoor voert. Echter, deze administratie wordt op verschillende manieren vormgegeven in de financiële administratie Coda van de gemeente. Hierbij kan er bijvoorbeeld een separaat bedrijf zijn ingericht in Coda, dat volledig buiten de administratie van de gemeente blijft. In andere gevallen wordt het penvoerderschap wel als onderdeel van de gemeentelijke administratie geadministreerd.

In het komende jaar vragen wij uw aandacht voor het volledig buiten de administratie van de gemeente zelf om registreren van de verbindingen. Daarmee wordt vervuiling van het grootboek voorkomen, evenals eventuele omissies die hiermee gepaard kunnen gaan. Ook vergroot dit de transparantie van de administratie, ter controle hiervan.

WOM Belvédère

Een voor de gemeente Maastricht belangrijke en materiële verbinding betreft WOM Belvédère. De gemeente is sedert 2015 voor 99,99% aandeelhouder in deze vennootschap; vóór die tijd kende de vennootschap drie aandeelhouders, die deze 99,99% in bezit hadden, en van wie de gemeente Maastricht de aandelen in 2015 heeft overgenomen. Het op afstand plaatsen van de uitvoering van het gebied Belvédère in deze vennootschap brengt een complexiteit met zich mee aangaande de sturing van de vennootschap, evenals een extra administratieve uitdaging. De verslaggevingsvoorschriften liggen namelijk niet in lijn met die van de gemeente. Wij vragen uw aandacht voor de vraag in hoeverre dit in de toekomst een wenselijke situatie is voor de gemeente, waarbij ook de fiscaliteiten moeten worden meegewogen.

Verhuuropbrengsten

De gemeente voert diverse volledigheidscodes uit aangaande de verhuuropbrengsten. Deze documentatie wordt echter niet altijd door de gemeente bewaard, zodat achteraf niet is na te gaan welke werkzaamheden zijn uitgevoerd. Wij adviseren u deze documentatie te bewaren en de authenticiteit hiervan vast te leggen op het moment van het genereren ervan. Daarmee is achteraf zichtbaar waar het lijstwerk uit is gegeneerd en welke controles hierop zijn uitgevoerd.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Overige bevindingen

COVID-19

Wij sommen hier de belangrijkste effecten op die het coronavirus heeft (gehad) op de jaarrekening 2021 van uw gemeente:

- Waardering vorderingen: als gevolg van financiële problemen of tekorten bij debiteuren en andere soorten schuldenaars bestaat er een toegenomen risico op het niet ontvangen van vorderingen. Wij hebben de invorderingsrisico's, en daarmee de waardering van de vorderingen, gecontroleerd, en merken op dat er vooralsnog geen sprake is of zou moeten zijn van grote mutaties in de voorziening voor oninbare vorderingen.
- Tozo: één van de maatregelen die het kabinet (heeft) gebruikt om ondernemers te steunen tijdens de coronacrisis is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Als onderdeel van de controle van de SiSa-bijlage hebben wij deze regeling gecontroleerd. Uw gemeente is, ondanks het snelle invoeren hiervan en de wijzigingen hierin, gedurende 2021 in staat geweest aantoonbaar te voldoen aan de gestelde rechtmatigheidseisen. Zowel uw interne-controlewerkzaamheden als onze zelfstandig uitgevoerde dossiercontroles bevestigden deze uitkomst.

De Nota verwachtingen accountantscontrole schrijft daarnaast voor dat wij een kwalitatieve toets moeten verrichten op uw beleid inzake Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik voor de Tozo-regeling. Wij stellen vast dat uw gemeente een M&O-beleid heeft vastgesteld. Echter, hiervan maakt de Tozo geen deel uit. Tevens adviseren wij u om het M&O-beleid voor de aangesloten SZMH-gemeenten ook te formaliseren en van toepassing te verklaren. Dit is op dit moment nog niet gedaan door u of door de aangesloten gemeenten.

Wij hebben desondanks het M&O-beleid van de gemeente voor de reguliere uitkeringen BUIG gehanteerd, gezien de gelieerdheid van de uitkeringen Tozo hiermee. Hieruit blijken de getroffen interne-beheersmaatregelen, zoals de controle achteraf, en de wijze waarop u gebruikmaakt van het Inlichtingenbureau. Wij hebben vastgesteld dat uw gemeente het M&O-beleid heeft nageleefd, waarmee is voldaan aan deze kwalitatieve vereiste.

Sociaal domein | Gevolgen corona

Wij hebben in de managementletter 2021 gerapporteerd over de bijzondere gevolgen van corona voor het sociaal domein. Hieronder voorzien wij u van een beknopte actualisatie. De financiële gevolgen voor de gemeente hebben betrekking op de volgende onderdelen:

- Continueren van de reguliere zorg: Voor zover mogelijk hebben de zorgverleners de reguliere zorg gecontinueerd en volstaat ter zake de interne beheersing, die in de afgelopen jaren voldoende heeft gefunctioneerd.
- Leveren van alternatieve zorg: Voor zover de zorgleveranciers de reguliere zorg niet konden continueren, mochten zij alternatieve zorg leveren. De verantwoording hierover en afrekening hiervan vindt op dezelfde wijze plaats als de afrekening van reguliere zorg.

Wij merken op dat de gemeente voldoende (extra) interne-beheersmaatregelen heeft getroffen om de zorgverlening te continueren. Dit blijkt uit het feit dat de zorg is gecontinueerd en dat de verzoeken voor en de omvang van de continuïteitsbijdragen, evenals de meerkosten inzake corona, qua omvang beperkt zijn.

Sociaal domein | Prestatielevering

Wij hebben tijdens onze controlewerkzaamheden van het sociaal domein vastgesteld dat de controle ten aanzien van de prestatielevering niet altijd eenduidig is op te maken uit het cliëntdossier. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de gemeente deze prestatielevering procesmatig niet heeft ingericht. Met andere woorden: er is geen beheersmaatregel en/of procedure ingesteld die ervoor zorgt dat de prestatielevering in het controledossier terecht komt. Het gevolg hiervan is dat de gemeente, middels een belronde achteraf, de prestatielevering ten behoeve van onder andere de accountantscontrole, moet vaststellen.

Wij vragen u de prestatielevering te verankeren in het primaire proces en deze deel te laten uitmaken van de cliëntdossiers.

Sociaal domein | Woonplaatsbeginsel

Per 1 januari 2022 is het nieuwe woonplaatsbeginsel Jeugdwet van kracht gegaan, onder andere als gevolg van het feit dat het in veel gevallen lastig te bepalen is welke gemeente financieel verantwoordelijk is, en vanwege het gegeven dat het vaststellen van de woonplaats van de gezagsdrager van een jeugdige tot hoge uitvoeringslasten leidt. Uitgangspunt conform het nieuwe woonplaatsbeginsel is dat de woonplaats van de jeugdige leidend is bij het bepalen welke gemeente financieel verantwoordelijk is. Bij jeugdhulp met verblijf betreft dit de woonplaats waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaand aan zijn verblijf zijn woonadres had. Het voorgaande betekent niet enkel dat de nieuwe instroom beoordeeld dient te worden aan de hand van het nieuwe woonplaatsbeginsel. Het betekent ook dat de migratiegroep, zijnde de zittende populatie van jeugdigen die nu en op de datum van de inwerkingtreding van de wet jeugdhulp ontvangen uit hoofde van de jeugdwet, herbeoordeeld moet worden. Wij vragen u aandacht voor het voorgaande, met het oog op de accountantscontrole van volgend boekjaar.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Overige bevindingen

Sociaal domein | PGB-bestedingen

De PGB-bestedingen zijn (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft – net als in voorgaande jaren – bij deze PGB-verantwoordingen voor Jeugd en Wmo over 2021 een controleverklaring met beperking verstrekt. De PGB-bestedingen over 2021 bedragen circa € 4,6 miljoen (2020: circa € 5,9 miljoen).

Vanaf 2019 verricht u inzake de prestatielevring van de PGB-bestedingen aanvullende interne controles. Daarbij moet worden opgemerkt dat u uitgebreide controles (waaronder detailcontroles) uitvoert en dat u op basis hiervan tot de conclusie komt dat er op basis van de huidige interne-controlewerkzaamheden geen onzekerheden restereren ten aanzien van prestatielevring.

Kwaliteit en transparantie van de jaarstukken

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat uw jaarstukken 2021 voldoen aan de vereisten uit het BBV. Wij hebben de jaarstukken integraal doorgenomen en hebben daarbij – behalve op de verenigbaarheid van jaarverslag en jaarrekening – vanuit het belang en het begrip van de gebruikers van de jaarstukken, vooral gelet op de toegankelijkheid en begrijpelijkheid van de daarin opgenomen toelichtingen en analyses.

Materiële vaste activa

Tijdens de controle van de materiële vaste activa hebben wij diverse constatering gedaan. Deze zijn mede de oorzaak van het feit dat het financiële systeem, Coda, geen verloopoverzicht materiële vaste activa kent, zodat dit handmatig moet worden opgesteld.

Naar aanleiding hiervan is de conclusie dat er in de concept-jaarstukken diverse omissies naar voren zijn gekomen tijdens de controle van de materiële vaste activa. Het heeft zowel uw organisatie als ons veel extra tijd gekost om te komen tot de juiste cijfers en tot een correcte presentatie in de jaarstukken.

Wij vragen uw aandacht voor het geautomatiseerd verwerken en opmaken van het verloopoverzicht van de materiële vaste activa, gekoppeld aan de juiste rubricering, splitsing van verminderingen en afschrijvingskosten. Dit voorkomt een grote foutgevoeligheid, inclusief de daarmee gepaard gaande aanvullende tijdsbesteding.

Stelselwijziging

In 2021 is sprake van een doorgevoerde stelselwijziging. Deze heeft betrekking op het verlengen van de gebruiksduur van:

- Bebouwd onroerend goed (panden die niet aan een specifiek beleidsveld (zoals bv. sport, onderwijs, cultuur of overhead, etc.) zijn toe te wijzen (bij de gemeente dus alles aan panden wat aan taakveld 0.3 is toegewezen).

- Eigen huisvesting: objecten voor de huisvesting van eigen personeel (ambtenaren) ter ondersteuning van het primaire proces (bij de gemeente Maastricht alle panden die zijn toegewezen aan taakveld 0.4).

De gemeente heeft beargumenteerd dat de gebruiksduur is verlengd van 40 naar 50 jaar. Dit is verwerkt in een nieuwe Financiële Verordening, die in 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld op 19 oktober 2021, en waarmee de stelselwijziging voldoet aan de daaraan door het BBV te stellen eisen.

Interne beheersing

Interne beheersing

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing, naar aanleiding van de controle van het boekjaar 2021

Managementletter 2021, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2021 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Voor de bevindingen naar aanleiding van de interim-controle verwijzen wij naar onze managementletter 2021, d.d. 10 december 2021, met kenmerk 2112B43336/SS. Op deze pagina geven wij samenvattend onze bevindingen weer.

In deze managementletter zijn wij ingegaan op de voor de jaarrekeningcontrole randvoorwaardelijke zaken waarbij verbeteracties nodig waren ter voorbereiding op de controle. Wij stellen vast dat de gemeente actie heeft ondernomen op deze onderwerpen. Niet alle zaken zijn volledig in 2021 opgelost, waarbij sommige kwesties doorlopen in boekjaar 2022. In dit kader verwijzen wij naar de eerder in dit accountantsverslag opgenomen toelichtingen.

Interne beheersing

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing naar aanleiding van de controle van het boekjaar 2021

De betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving, inclusief cybersecurity, verdienen verdere aandacht

Ons primaire uitgangspunt is het uitvoeren van een gegevensgerichte controle buiten de IT-systemen van de gemeente om, waaronder detailcontroles. De bestaande tekortkomingen in de IT-omgeving leiden ertoe dat de gemeente en wij niet zonder meer kunnen steunen op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Belangrijke nadelen van het feit dat er onvoldoende opvolging en prioriteit is gegeven aan onze eerdere aanbevelingen, zijn onder andere:

- Uw gemeente loopt een verhoogd risico op tekortkomingen in de geautomatiseerde gegevensverwerking, die bijvoorbeeld kunnen resulteren in niet-betrouwbare data c.q. cijfers. Dit kan een grote(re) impact hebben indien sprake is van cybersecurity-incidenten. Bij een eventueel cybersecurity-incident is het mogelijk dat er sprake is van oneigenlijke toegang tot de systemen, wat de betrouwbaarheid van de data c.q. cijfers in deze systemen kan aantasten.
- Het niet zonder meer kunnen steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking leidt ertoe dat er tijdens de interne controles niet zonder meer gebruik is te maken van onder andere data-analyses. Het uitvoeren van de interne controles – waarbij er bijvoorbeeld voor de inkoop data-analyse is ingezet – is niet optimaal efficiënt, aangezien er eerst aanvullende werkzaamheden nodig zijn om de betrouwbaarheid van de data/het lijstwerk te kunnen nagaan. Bovendien kan de interne controle bij het maximaal gebruikmaken van data-analyse een hogere toegevoegde waarde opleveren voor de organisatie, vanwege het feit dat deze daarmee belangrijke inzichten kan verkrijgen en de controles ook meer risicogericht kan insteken.

- Als gevolg van het (vooralsnog) onvoldoende opvolgen van de aanbevelingen op dit gebied hebben wij ook voor de jaarrekeningcontrole 2021 niet zonder meer kunnen steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking.
- Wij hanteren een primair gegevensgerichte controleaanpak. Dat betekent dat wij onze controlewerkzaamheden gegevensgericht insteken, met als voorbeeld het uitvoeren van specifieke werkzaamheden om de betrouwbaarheid van de data en het lijstwerk vast te stellen.

Voor onze inhoudelijke bevindingen en voor de resterende aanbevelingen inzake de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking verwijzen wij kortheidshalve naar onze managementletter 2021.

Ondanks de bestaande tekortkomingen in de IT-omgeving zijn wij tijdens de jaarrekeningcontrole in staat geweest data-analyse in te zetten als onderdeel van de controleaanpak voor de memoriaalboekingen. Hierbij hebben wij met behulp van data-analyse een diepgaande en risicogerichte analyse uitgevoerd van deze in opzet meer risicovolle boekingen. Met het inzetten van data-analyse hebben wij de met gegevensgerichte werkzaamheden te onderzoeken populatie memoriaalboekingen sterk kunnen reduceren in vergelijking met 2020. Dit illustreert het belang en de toegevoegde waarde van een betrouwbare IT-omgeving als basis voor het inzetten van data-analyse.

Security awareness

Op dit moment is het huidige 'security awareness'-programma onvoldoende geformaliseerd. Daarmee wordt het ook niet breed gedragen in de organisatie. Wij adviseren de gemeente van het 'security awareness'-programma een geformaliseerd beleid te maken, zodat het binnen de organisatie een bekend begrip wordt en er naar gehandeld en op gemonitord kan worden, met als doel de beveiliging van de informatie te verbeteren. Wij hebben van de gemeente begrepen dat er recentelijk een nieuwe e-learningomgeving informatieveiligheid is vormgegeven, die breed binnen de organisatie wordt verspreid, met als doel deze constatering verder vorm te geven.

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

Blz. 29

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Samenvatting overige aangelegenheden en bepaalde vereiste communicaties

Onze communicatie met het management

Wij hebben het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Wij hebben van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Geen meningsverschil met het college en het ambtelijk management of beperking in de reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen tijdens het uitvoeren van onze controle.

Naar onze mening is ons tijdens het uitvoeren van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijlagen

Bijlage A1 – Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie van € 300.000.

Aard van de controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	N.v.t.	€ 0,-
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode		
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout:	€ 0,-	€ 0,-
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout:	€ 0,-	€ 0,-
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	€ 0,-	€ 0,-
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten:	€ 0,-	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding, Fido, etc.):	€ 2.391.759,-	
• EU-aanbestedingen		
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	€ 0,-	
Overige rechtmatigheidsfouten	€ 0,-	
Totaal rechtmatigheidsfouten	€ 2.391.759,-	

- Het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid is opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018, het Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 en het normenkader rechtmatigheid 2021, dat op 21 december 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad.
- Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A2 – Gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie van € 300.000.

Aard van de controleverschillen	Bedrag
Correctie vorderingen sociaal domein welke positief aan de creditzijde van de balans zijn gepresenteerd naar de debetzijde van de balans.	€ 9.023.000
Correctie geactiveerde bijdragen Zuid-Limburg Bereikbaar naar de exploitatie als last.	€ 4.156.000
Correctie van negatieve baten welke zijn verantwoord in de grondexploitaties welke invloed hebben op het eindsaldo van deze exploitaties per ultimo boekjaar.	€ 5.300.000
Foutief boeken en verwerken van baten en lasten aangaande projecten die worden gedekt met inkomsten die een specifiek bestedingsdoel kennen. Deze zijn niet via de exploitatie verantwoord, maar via de balans wat is gecorrigeerd.	€ 4.590.000
De gemeente heeft in de jaarrekening de TOZO gelden onjuist gepresenteerd. Er is geen overlopend actief opgenomen voor de nog te ontvangen bedragen inzake Tozo ten bedrage van € 3.903.000. Verder is er een overlopend passief opgenomen als vooruitontvangen bedrag van € 743.000 welke gecorrigeerd is.	€ 4.646.000
Debiteuren en crediteuren andere gemeenten dienen gesaldeerd te worden voor een bedrag van € 14,6 miljoen. Deze zijn nu zowel onder de kortlopende vorderingen als kortlopende schulden gepresenteerd.	€ 14.627.000
Correctie WNT-bijlage.	
Diverse aanpassingen in de jaarstukken qua presentatie en toelichtingen inclusief de SiSa-bijlage.	
Totaal	€ 42.342.000

- Het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid is opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018, het Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 en het normenkader rechtmatigheid 2021, dat op 21 december 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad.
- Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A2 – Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de onzekerheden in de controle groter dan de rapporteringstolerantie van € 300.000.

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
N.v.t.		

- Het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid is opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018, het Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 en het normenkader rechtmatigheid 2021, dat op 21 december 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad.
- Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A3 – Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren, om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening.

De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
N.v.t.		

Bijlage B1 – Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2021 en over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening is als volgt:

- Getrouwheidsoordeel: goedkeurend
- Rechtmatigheidsoordeel: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of er, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
JenV A5	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
JenV A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
JenV A8	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten i.v.m. het treffen van maatregelen [...] criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2021 en 2022	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
JenV A10	Regeling financiële impuls huisvesting grote gezinnen vergunninghouders	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
JenV A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
JenV A9	Regeling specifieke uitkering Gemeente in verband met de versterking van de lokale [...] radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme 2021	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (deel 2)	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
BZK C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
BZK C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
BZK C47	Volkshuisvestingsfonds	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
BZK C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.

Bijlage B1 – Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2021 en over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening is als volgt:

- Getrouwheidsoordeel: goedkeurend
- Rechtmatigheidsoordeel: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of er, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingenonderwijsvertragingen	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
lenW23 E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
lenW E10B	Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
lenW E13	Slimme laadpleinen	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
lenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
lenW E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
lenW E33	Incidentele specifieke uitkering MIRT 2017-2019 (Beter benutten)	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
lenW E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
EZK F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
EZK F11	Regeling specifieke uitkering MKB Deals	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2021	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandige)_gemeente 2021	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2021	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.

Bijlage B1 – Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2021 en over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening is als volgt:

- Getrouwheidsoordeel: goedkeurend
- Rechtmatigheidsoordeel: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of er, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2021	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2021	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2021	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Tijdige overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2021	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G12	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G12	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
VWS H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
VWS H7	Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
VWS H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
Totaal			€ 0,-	

Bijlage B2 – Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2021 en over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening is als volgt:

- Getrouwheidsoordeel: goedkeurend
- Rechtmatigheidsoordeel: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of er, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

SiSa-code	Omschrijving	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
SZW G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Tozo 2_exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Tozo 3_exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Tozo 4	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Tozo 5	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T	N.v.t.	€ 0,-	N.v.t.
Totaal			€ 0,-	

Bijlage C – Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Maastricht

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Maastricht in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheids-evaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een gemeenteraad, raadscommissie of auditcommissie, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Maastricht te rouleren.

Bijlage C – Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Maastricht

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Maastricht

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de “Deloitte organisatie”). DTTL (hierna ook te noemen “Deloitte Global”) haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichtingen of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteit is aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belasting- en juridische diensten, consulting, financial advisory, and risk advisory diensten aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op zijn meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 345.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.